

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра конституційного, адміністративного,
екологічного та трудового права**

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма / спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2019, 2020

Викладач – Троцька Марина Василівна,
доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та
трудового права, кандидат юридичних наук, доцент

30 серпня 2019 р.

Полтава – 2019

Силабус навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки»
для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного
інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава:
Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 11 с.

Розробник

Троцька Марина Василівна – кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і
фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного,
екологічного та трудового права (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри _____ В. М. Божко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Правове регулювання екологічної безпеки
Вид навчальної дисципліни	Вибіркова, належить до циклу навчальних дисциплін за вибором студента.
Викладач	Троцька Марина Василівна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
E-mail	marinatrockaa@ukr.net
Консультації	Четвер 13-00 – 14-00, м. Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 601-б.
Он-лайн консультації у Facebook:	https://www.facebook.com/profile.php?id=100027722143791

Анотація навчальної дисципліни

Розкриваються основні поняття навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки». Вивчаються теоретико-правові засади забезпечення вимог екологічної безпеки; з'ясовується механізм антропогенного впливу на довкілля, загрози національним інтересам в екологічній сфері; формується система знань щодо загальних принципів управління охороною навколишнього природного середовища з урахуванням екологічних ризиків; розуміння змісту норм законодавства стосовно забезпечення вимог екобезпеки. Студенти знайомляться із основними нормативно-правовими актами у сфері правового регулювання екологічної безпеки, вчать застосовувати відповідні норми на практиці, знайомляться із правозастосовною практикою їх реалізації, отримують досвід науково-дослідної роботи у галузі правового регулювання екологічної безпеки.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» є набуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екологічної безпеки, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

- формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у галузі правового регулювання екологічної безпеки, що включають сучасні наукові здобутки у цій сфері котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень;

- набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, котрі виникають у відносинах екологічної безпеки, в процесі реалізації суб'єктами окреслених відносин своїх повноважень,

- здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та навчальних дисциплін «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Адміністративне право», «Цивільне право» «Екологічне право», «Господарське право», «Фінансове право» й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах;

- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо: особливостей правового регулювання екологічної безпеки; повноважень органів загальної та спеціальної компетенції у сфері забезпечення

екологічної безпеки; застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок щодо реалізації вимог екологічної безпеки у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності; реалізації юридичної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення екологічної безпеки.

– формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у сфері правового регулювання екологічної безпеки.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія держави і права»; «Конституційне право України»; «Адміністративне право»; «Цивільне право»; «Екологічне право» «Господарське право»; «Трудове право»; «Фінансове право».

Кореквізити: «Публічна служба», «Правове забезпечення запобігання корупції».

Постреквізити: «Актуальні проблеми цивільного права», «Податкове право», «Медичне право».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- знання змісту основних категорій в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
- розуміння методології тлумачення основних норм в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
- здатність реалізовувати норми в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
- поглиблені знання практики реалізації правових норм в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
- обґрунтовану правову позицію на різних стадіях правозастосування в сфері забезпечення екологічної безпеки;
- здатність самостійно готувати проекти правозастосовних актів у сфері правового регулювання екологічної безпеки;
- базові навички з виконання процесуальних функцій судді, прокурора, адвоката, правового радника та нотаріуса у відносинах, що виникають в сфері правового регулювання екологічної безпеки.

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2019/2020 н.р. для студентів денної форми навчання

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
01.02.20 - 07.02.20	1. «Екологічна безпека як комплексний об'єкт правового регулювання». «Публічно-правове забезпечення екологічної безпеки»		Екологічна безпека як елемент національної безпеки; конституційні засади екологічної безпеки; поняття екологічного ризику та його види; міжнародно-правові аспекти екологічної безпеки

08.02.20 - 14.02.20	2. «Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення та територій»	1. «Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення та територій» <i>Основна література:</i> 1,2,3,4,5	Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при здійсненні містобудівної діяльності; правові засади екологічної безпеки життєдіяльності населення; особливості правового регулювання захисту населення і територій від надзвичайних екологічних ситуацій
		2. «Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення та територій» <i>Основна література:</i> 1,2,3,4,5	
15.02.20 - 21.02.20		3. «Юридична відповідальність за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку» <i>Основна література:</i> 1,2,3	Поняття та види правопорушень в сфері забезпечення екологічної безпеки; цивільно-правова відповідальність за порушення вимог забезпечення екологічної безпеки; дисциплінарна відповідальність за порушення вимог забезпечення екологічної безпеки
22.02.20 - 28.02.20	3. «Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності»	4. «Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності» <i>Основна література:</i> 1,2,3,7	Дотримання вимог екологічної безпеки в процесі реалізації господарської діяльності; правове регулювання екологічної безпеки у сільському господарстві; поняття та класифікація об'єктів підвищеної небезпеки;
01.03.20 - 07.03.20	4. «Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності»	5. «Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності» <i>Основна література:</i> 1,2,3,6,10	правові аспекти екологічного ризиків в діяльності Збройних Сил України; правове регулювання заходів із підвищення рівня екологічної безпеки на транспорті

08.03.20 - 14.03.20	5. «Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами»	6. «Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами» <i>Основна література:</i> 1,2,3,7	Дотримання вимог екологічної безпеки при застосуванні пестицидів та агрохімікатів; забезпечення екологічної безпеки природних ресурсів від хімічного забруднення; організаційно-правові заходи попередження негативного впливу хімічних речовин
15.03.20 - 21.03.20	6. «Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу»	7. «Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу» <i>Основна література:</i> 1,2,3,4	Фізичні фактори негативного впливу на здоров'я людини та довкілля; нормування гранично допустимих рівнів шуму та вібрації; нормування гранично допустимих рівнів електромагнітних та інших шкідливих випромінювань
22.03.20 - 28.03.20	7. «Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки»	8. «Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки» <i>Основна література:</i> 1,2,3,8	Основні принципи та шляхи забезпечення радіаційної безпеки; правовий режим санітарно-захисних зон навколо ядерних об'єктів; поняття та класифікація джерел іонізуючого випромінювання
29.03.20 - 04.04.20	8. «Правове забезпечення біологічної та генетичної безпеки»	9. «Правове забезпечення біологічної та генетичної безпеки» <i>Основна література:</i> 1,2,3,9	Правові засади здійснення генетично-інженерної діяльності; правове регулювання впровадження біотехнологій; організаційно-правові заходи забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення

05.04.20- 11.04.20	9. «Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами»	10. «Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами» <i>Основна література:</i> 1,2,3,5	Правове регулювання поводження з відходами; організаційно-правові заходи попередження негативного впливу хімічних речовин; правове регулювання поводження з озоноруйнуючими речовинами
12.04.20 – 18.04.20		11. «Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами» <i>Основна література:</i> 1,2,3,5	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника
8. підготовки до практичних занять та заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у «Методичних рекомендаціях до самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» / уклад. М.В. Троцька. Полтава : ПЮІ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 13 с.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 29.08.2019).
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1268-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. Ст. 546. Дата

оновлення: 06.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

3. Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 р. №188/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 38-39. Ст. 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-вр#Text> (дата звернення: 29.08.2019)

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

5. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 15. Ст. 73. Дата оновлення: 09.04.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

6. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. № 1908-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 42. Ст. 348. Дата оновлення: 23.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

7. Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 45. Ст. 502. Дата оновлення: 22.03.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

8. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4. Ст. 19. Дата оновлення: 20.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

9. Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії: Закон України від 11.01.2000 р. № 1370-XIV. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 9. Ст. 68. Дата оновлення: 23.03.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1370-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

10. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27.02.1991 р. № 791а-III. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 16. Ст. 198. Дата оновлення: 14.07.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/791a-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

11. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27. Ст. 218. Дата оновлення: 06.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

12. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 23. Ст. 176. Дата оновлення: 23.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

13. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.200 р. № 1908-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 42. Ст. 348. Дата оновлення: 23.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

14. Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання: Закон України від 14.01.1998 р. № 15/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 22. Ст. 115. Дата оновлення: 05.09.2013 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-вр#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

15. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 р. № 39/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 12. Ст. 81. Дата оновлення: 23.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-вр#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

16. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2012р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. №34-35. Ст. 458. Дата оновлення: 02.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

Основна література

1. Правове регулювання екологічної безпеки в Україні: навч. посіб. / А.П. Гетьман, М.В. Шульга, В.Л. Бредіхіна та ін. Х.: Право, 2012. 296 с.
2. Андрейцев В.І. Право екологічної безпеки: навч. та наук.-практ. посіб. К.: Знання-Прес, 2002. 332 с.
3. Проблеми права екологічної безпеки: навч. посібн. / М.В. Краснова, Г.І. Балюк, А.Г. Бобкова [та ін.]: М-во освіти і науки України; Київ. Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; Нац. гірн. Ун-т. Дніпро: НГУ, 2016. 575 с.
4. Екологічна безпека України: навч. посібн. / М. І. Хилько. К., 2017. 267 с.
5. Екологічна безпека [Текст]: навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України; упорядник Д.Л. Шофолов. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2001. 116 с.
6. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки в діяльності Збройних сил України: навч. посібн. / а ред. Г. І. Балюк, КНУ ім. Т. Шевченка. Чернівці: Кондратьєв А.В., 2015. 120 с.
7. Рудько Г.І. Екологічна безпека природних геосистем (наукові та методичні основи); Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л., 2001. 360 с.
8. Балюк Г.І. Ядерне право України: стан і перспективи розвитку: правові аспекти радіоекології [Текст] / Галина Іванівна Балюк . К.: Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 1996. 140с.
9. Основи біобезпеки (екологічний складник) : навч. посіб. / Л. П. Новосельська, Т. Г. Іващенко, В. П. Гандзюра, О. П. Кулінич ; за заг. наук. ред. д.б.н. О. І. Бондаря. К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 180 с.
10. Транспортна екологія: навчальний посібник / О. І. Запорожець, С. В. Бойченко, О. Л. Матвєєва, С. Й. Шаманський, Т. І. Дмитруха, С. М. Маджд; за заг. редакцією С. В. Бойченка. К.: НАУ, 2017. 507 с.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення відповідних процесів. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять пропонується використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 28 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Залік складається в усній формі за білетами до заліку. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до заліку, становить 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Залік (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69

FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34